

Posudek školitele na disertační práci Friedrich August von Hayek a otázka evoluce liberálních pravidel

předloženou k obhajobě Mgr. Pavlem Dolečkem

F.A. Hayek je významným představitelem soudobého liberalismu, který bývá spojován primárně s ekonomickou teorií. Pavel Doleček naopak v Hayekově liberalismu vidí aplikaci specifické evoluční epistemologie, a tak pozoruhodným způsobem rozšiřuje náš pohled na Hayeka jako liberálního myslitele. Původně byla jeho disertace koncipována jako zkoumání legitimacy liberálních pravidel lidského chování, které mělo sledovat skeptický fallibilistický proud liberálního myšlení, odlišný od univerzalistického liberalismu, jaký známe v kantovské a rawlsovské tradici. Důkladné studium, do něhož se Pavel Doleček pustil, jej ale nakonec přivedlo k tomu, že se soustředil především na liberalismus F.A. Hayeka a případné další komparace, především s fallibilistickou teorií poznání Karla Poppera, nakonec začlenil do disertace jako subkapitoly. Disertace si tak udržela jasnou ústřední výkladovou linii, získala kompaktnější charakter a přitom jednotlivé kapitoly sledují samostatné teoretické motivy.

Nejprve autor osvětluje Hayekovo individualistické východisko v teorii poznání a podrobně ukazuje jeho postupné proměny. Následuje výklad, který Hayekovu teorii zasazuje do kontextu rakouské ekonomické školy s důrazem ovšem na pojetí společenské vědy. Můžeme přitom rovněž podrobně sledovat změny témat, akcentů a Hayekovy metodologie v souvislosti s jeho intelektuálním vývojem. Teoreticky nejvíce přínosná je kapitola věnovaná implementaci evoluční teorie na výzkum pravidel lidského chování, ve které se ozřejmuje svébytný charakter Hayekova liberalismu. Tyto poznatky dovolují Hayeka následně zasadit do historického kontextu fallibilistického liberalismu v pasážích věnovaných Davidu Humovi a především Karlu Popperovi. Výsledkem je disertace, která drží pohromadě, má nosné téma a přináší řadu pozoruhodných poznatků.

Pavel Doleček svá doktorská studia započal již v roce 2010. Studijní povinnosti plnil v souladu se studijním plánem. V GAUK získal grant na výzkum pojetí vědy ve filozofii F.A. Hayeka, který úspěšně zakončil a publikoval následně článek Struktura evoluční teorie F.A. Hayeka v časopise *Teorie vědy* (2014, vol. 2014, s. 309-336). Publikoval v té době také několik recenzí, zúčastnil se vědeckých konferencí s příspěvkem a zapojil se i do výuky na UPOL FFUK. Následně ale v souvislosti s pracovním zatížením jeho studijní zaujetí poněkud ochladlo. Nakonec se ale vrátil k výzkumnému úkolu a s potřebným badatelským zaujetím zapracoval na své disertaci tak, že ji může v hotovém tvaru předložit k obhajobě. Považuji tuto práci za pozoruhodný příspěvek k diskuzi o Hayekově liberalismu, která je u nás jinak poznamenána zjednodušující optikou. Práce splňuje všechny náležitosti kladené na disertaci, a proto ji doporučuji klasifikovat známkou „prospěl“.

Doc. PhDr. Ing. Milan Znoj, CSc.

V Praze dne 29.6. 2018